

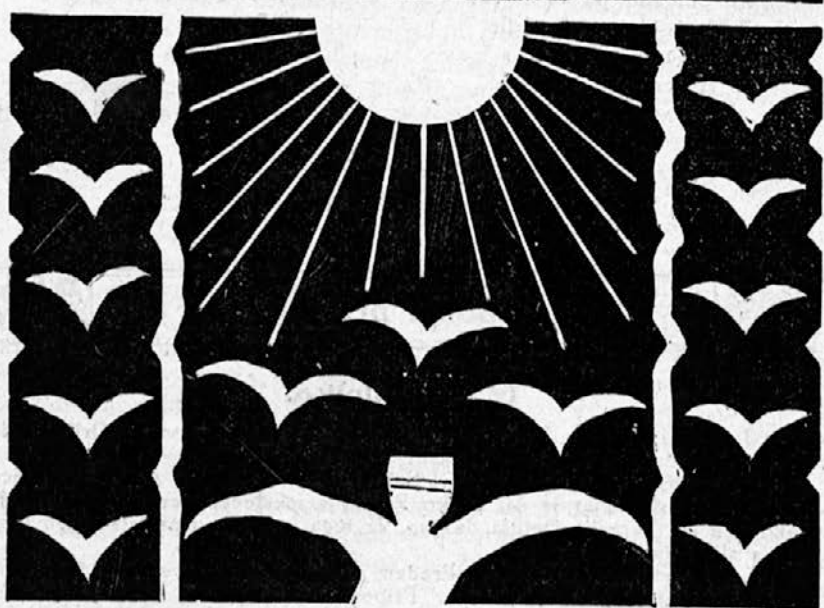
Poštnina plačana v gotovini.

Leto 1925/26, št. 4. dec.

ORLIČ

LETNIK JESTI

L J U B L J A N A

VSEBINA

Blagoslovljeni božič!	37
Savin: V božični noči. (Pesem.)	38
P. Krizostom: Vitez postal bi rad. (Pesem.)	39
S. Nada: Posvetitev Orličev in Orličic Brezmadežni	40
Emil Slanovec: Božično drevesce. (Igra.)	41
Od srca do srca	44
Žane: Orliča pretepača	45
Jubileji slovenskih mladinoľjubov	46
F. Gl.: Kaj pa bi ti rad?	48
Za bodrilo in razvedrilo.	
Kratkočasnice.	
Iz življenja za življenje.	

Vesela pošta br. Nardžiča.

Iz nabiralnika.

Jesenice, 25. X. 25. — Častitemu g. Anteju, vsem Orličem in Orličicam zadnji pozdrav — zaenkrat — iz Jugoslavije. Br. Nardžič.

(Iz Jugoslavije se je peljal br. Nardžič preko Nemške Avstrije v Švico in na Francosko, kjer je šel preko Pariza v mestoce, kjer je živel in je pokopana sv. Terezija Deteta Jezusa. Iz tega kraja smo prejeli drugo kartico s sliko svetnice.)

Lisieux, 31. X. 25. — Preden se spustim na »veliko lužo«, sem obiskal rojstni kraj Male Cvetke. Priporočil sem ji vse slovenske Orliče in Orličice. Čujem, da pridejo prihodnje leto tu sem slovenski romarji. Ali pride tudi kak Orlič, kakor oni Mirko v Rim? Bog živi vse! Br. Nardžič.

Jesenice. — Č. g. Ante! Teško mi je pri srcu, ko sem bral poslovilne besede br. Nardžiča. Res nas je on vse rad imel in nam izkazoval svojo prijaznost. Ljubili smo ga tudi mi iz dna duše in moliti hočemo za njega, da bi še prišel zdrav in vesel med nas, jeseniške Orliče. Okleniti se hočemo s svojo ljubeznijo tudi Vas, čast. gosp. Ante, ter Vas prosimo, da boste imeli z nami potrpljenje. Poročali Vam bomo, kadar bo pri nas kaj novega. V imenu vseh Orličev Vas prisrčno pozdravlja — Božidar Poženeľ, učenec I. razr. mešč. šole.

Nadaljevanje na zadnji strani.

Blagoslovljeni božič!

»Oznanjam vam veliko veselje: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod.«
(Lk. 2, 11.)

Tako je govoril angel božji pastirjem na betlehemski planjavi. Bil je to prvi večer bivanja božjega Deteta na zemlji, zato sveti večer, sveta noč. Odtod vse naše veselje, naše otroško koprnenje po tem najlepšem prazniku. Bog je postal nam enak, zato, da nas pritegne k sebi, da nas stori Sebi enake.

»In to vam bo znamenje: našli boste Dete, v plenice povilo in v jasli položeno.«
(Lk. 2, 13.)

Ali praznujejo božične praznike lahko samo bogati? Ali otroci ubogih staršev ne praznujejo božiča? Božično Dete nas uči: v revščini biti bogat. Ne, zunanja darila ne tvorijo praznikov, ta le osladijo praznike. Praznike obhajamo mi v svojih srcih, da smo v milosti božji, ki nas stori bogopodobne, podobne z Detetom v jasliah.

»Slava Bogu na višavah, in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.«
(Lk. 2, 14.)

Mir ljudem je prinesel božji Sin na zemljo. Ljudje dajejo čast in slavo Bogu, ako vlada med njimi božji mir: ljubezen. Ljubezen do Boga, do bližnjega in do sebe, te ljubezni je bogat sveti večer, sveta noč.

Orličji in Orličice!

Božič naj vam bo praznik veselja, praznik zbranosti okrog jasliah, ki jih boste postavili, praznik otrok božjih, ki so zvesti čuvarji svojih, od Boga jim izročeni duš.

Savin:

V božični noči.

Izpod neba so množice neštete
na zemljo plule angelcev krilatih,
ob svitu zvezdic migljajočih, zlatih,
so spremljale na zemljo božje dete.

In melodije, še nikdár zapete,
so v srca lile ravnih in bogatih.
V tujini daljni in pri rodni bratih
tolažbo so delile pesmi te presvete.

Li meni bodo spevi ti mir podelili,
mi boje, ki srce razdvajajo, utolažili?
Li okrepčila duša našla bo boječa?

O angelci nebeški, k meni prihitite,
v srce božični blagoslov mi prinesite,
da bo i v srcu mojem bivala božična sreča.

P. Krizostom:

Vitez postal bi rad.

Tri dni že naštevam,
želje razodevam,
tri dni te že prosim,
kaj vse mi prinesi,
zavetnik visoki,
vladika Miklavž!

V srcu mladostnem mi
mного želja plamti.
Ena pa nad vse —
nada vseh sladkih nad:
vitez postal bi rad.

To nado izpolni vsaj,
vitez postanem naj,
vitez kot so bili
hrabri vitezi križarji.

Zato mi prinesi
srebrno bojno opravo,
z zlatom obšito zastavo,
sabljico bridko,
kobilico vitko,
z baržunsko odejo pregrnjeno
in z uzdo srebrno opremljeno.

V roko podaj mi ščit
z zlato lučjo oblit,
v znamenju križa posvečen,
z imenom Marija okrašen,
kot križarji so ga nosili,
ž njim vztrajno se borili.

Pa bom odjezdil v boj,
tja nad sovragov roj,
nad vse, ki Boga sramote
in Materi božji v pogubo groze.
Svoj meč bom izdril
in v prah jih bom strl.

In planil bom nanje,
ki več so jim sanje
kot sveta resnica,
ki žalijo tebe presvetli,
moj dobri zavetnik Miklavž!
Bolj cenijo kralja Matjaža,
ki v gori stoletja spi,
— ki ga ni, ki ga ni,
kot tebe, ki si,
ki v raju zlatem kraljuješ
in vsako leto nas obiskuješ,
z darovi osrečuješ.

Besen bo boj, a vesel:
trdnjave sovražne bom vse
Junak se bom vrnil [zavzel.
z bojnega polja,
če je to, sveti Miklavž,
tvoja vzvišena volja.

V srcu mladostnem mi
mного želja plamti.
Ena pa nad vse —
nada vseh sladkih nad:
vitez postal bi rad.

S. Nada:

Posvetitev Orličev in Orličic Brezmadežni.

(Resnična dogodba.)

Zivela je deklica — priprost in svet Marijin otrok, ki se je z vso iskrenostjo svojega srca hotela darovati nebeški Materi. Mnogokrat je že klečala deklica pred podobo Kraljice v stari cerkvi, ki je stala v predmestju sredi siromašnih delavskih hiš, vsa zapuščena in nepoznana. Mariji je prinašala vse veselje svojega otroškega srca, pa tudi vse trpljenje.

Danes pa se hoče popolnoma — brez pridržka — posvetiti nebeški Gospè. Zadnji solnčni žarki sijejo skozi pisana cerkvena okna ter v zlatih,

modrih in rdečih pramenčkah obsevajo mračne prostore cerkvice ter božajo zlatolaso glavicco otroka, klečečega v vroči molitvi pred oltarjem. A kmalu ugasnejo, izginejo. Nastane mrak. — Temni se. Le mala svetiljka brli in obseva podobo božje Matere, da se sveti njen modri plašč, pod kojim skrbno skriva vse svoje varovance. Iz njenih oči pa sije čudežni blišč, in ona zre tako sladko, tako materinsko na deklico.

»O Mati!« prosi Marijin otrok, »Naj postanem danes tvoja last! Vse, kar imam, ti hočem dati.«

Razpusti svoje zlate kodre in pravi: »Darujem ti svoje lase!«

Dvigne svoje ročice h Kraljici devic. »Posvečam ti svoje roke. Naj bodo odslej le v tvoji službi!«

Sezuje čeveljčke ter jih položi na stopnice oltarja rekoč: »Samo po svetlih stezah hočem hoditi.«

Globoko sklone svoje čelo govoreč: »Nič drugega nočem več misliti, kakor šamo, kako bi tebi delala veselje.«

Iz verižice okrog vratu sname zlato srce. »Nikdar nočem odkrivati svojega srca ljudem; naj bo samo tvoja last! Govori, Madona, sprejmeš moj dar?« —

V cerkvi vladá že tema. Deklica skrije svoj obraz med prste in moli iskreno k nebeški Materi. Noben šum je ne moti več, nobena zemeljska misel se ne dotakne več njenega nedolžnega srca. Vsa je zatopljena v sveto posvetitev. Slednjič nasloni glavico ob rob klopi in rahel sen ji zatisne oči.

In glej, čudo! V cerkvi je naenkrat vse svetlo. Nebeška Gospa stoji pred dekletcem. Stopila je z oltarja k nji, da ji da odgovor. Madona prime zlate kodre, jih ovije okrog glave, vtakne vmes obroček za bisere in spregovori: »Pojdi, otrok, in nosi svoje lase kol moj diadem, a biserov si moraš šele poiskati. Ko jih najdeš, te popeljem domov.«

Prime otroške roke. »Prinesi jih zopet polne snežnobelih vrtnic. Tedaj te popeljem domov.«

Vzame čeveljčke in otožno reče: »Ko boš prišla z njimi na Golgato, te popeljem domov.«

Objame otroško glavico. »Ko bo trnje prebodlo in ranilo tvoje čelo, tedaj te popeljem domov.«

Njena roka se dotakne zlatega srca. »Ko bo tvoje lastno srce napolnjeno s krevjo požrtovalnosti, te popeljem domov.«

Nato odhiti nebeška Gospa in zopet zakraljuje nad tabernakeljem. V cerkvi je spet vse mirno, lučica brli, zunaj pa žvrgoli v grmovju kos in pomladanski cvetovi odpadajo...

Emil Slanovec:

Božično drevesce.

Igrica v enem dejanju.

(Konec.)

7. prizor.

Nande, prejšnji.

Vsi (vstanejo): Joj, božično drevesce!

Nande: Joško, že tudi tu. Ali je že vse pripravljeno?

Janczek: Da, Nande.

Nande: Joško, daj sem stojalce, da postavim vanj drevo! (Vsi ga obkolijo.)

Francek: Kako lepo zna vse napraviti naš Nande.

Nande: Sedaj na prostor! Janko, kje imaš hlevček?

Janko: Tukaj je. Včeraj sem ga nanovo popravil. (Mu ga izroči.)

Nande (postavi hlevček pod drevo, ki je sredi odra, in nametuje mah in papir. Vsaja pastirčke.)

Francek: Kako lep hribček je.

Nande (dalje urejuje, drugi se čudijo): Joško, daj sem škatlico.

Janczek: Čisto pozabili smo nanjo. Kaj je neki notri?

Nande (odpre in privleče ven sveče): Sveče so, ki bodo razsvetljevale jaslice in drevesce. (Nastavlja sveče.)

Francek (povleče iz škatle mačje zlato): Joj, to mora biti drago!

Janezek: In toliko cukičkov in piškotov! To je prijetno. (Nande je delo dokončal.)

Janko: Jaz grem zdaj mamu klicat.

Nande: Počakaj! Prej uredimo vse, potem pa — zaradi mene.

8. prizor.

Mihec, prejšnji.

Mihec (med vrati): Aha! Dolgo sem sledil in gledal, in že sem mislil, da je kdo iz sosedne vasi, a sedaj vidim, da je naš Alojzij, Rožičev Nande, kradel. Tat! Pfuji! (Se zgraža.)

Nande: Mihec, ne bodi hudoben!

Mihec: Moj oče in jaz, kot njegov najstarejši sin, si prepoveva, da bi ti ponoči v našem gozdu kradel smreke. Janezek, takoj domov! Nande, ti pa glej! Jaz povem. Tat!

Janezek (se žalostno ozre na Nandeta in zapusti z Mihcem sobo.)

9. prizor.

Prejšnji, brez Janezka in Mihca.

Joško: Nande, kje si pa usekal smreko?

Nande: V našem gozdiču tu gori.

Vsi (se spogledajo).

Janko: Joj, Nande! Tega je vaš oče prodal pred enim tednom Mihčevemu očetu.

Nande (preplašeno): Kaj? Potem sem bil v zmoti. Zato se vam ni treba nič bati. Sam popravim vse. Joško, ti pojdi domov in povej vse očetu.

Joško (med vrati): Nande, tudi ti pojdi!

Nande: Saj prideš lahko nazaj, ko opraviš.

10. prizor.

Prejšnji, Joško odide.

Francek: Janko, jaz grem v kuhinjo.

Nande: Kaj tam? Ali se vsi kujate? Seveda, seveda... (Sede za mizo.)

Janko: Jaz tudi grem. Saj itak ne bo nič, ker je drevo ukradeno.

Nande: Ukradeno? Nel Saj sem ga usekal popolnoma očitno, kar tudi priznavam. In to ni tatvina, temveč zmota.

Francek: Naj bi rajši imeli samo jaslice kot tak strah.

Nande: Kaj, strah? Če se jaz ne bojim, se tudi ti ne boj.

Francek in Janko: Boljše je, da greva. (Odideta.)

11. prizor.

Nande sam.

Nande: Kratkovidnost! Pred petimi minutami tako vesel! In sedaj? Zaman moj trud, zaman ves lišp, ki sem ga kupil s prihranjenim denarjem, da olepšam božično drevo. Kako sem se veselil letošnjega božičnega večera. Škodoželjnost! Vedno me je zasledoval, da bi me ujel pri kakem prestopku. Hudobni Mihec! Prepir bo nastal, in tega sem kriv jaz. Stopil bi k Mihčevemu očetu in mu vse povedal. Ne! Mihcu se ne bom klanjal, toliko samozavesti pa tudi imam. (Stopi k vratom in zakliče): Janko, Francek!

12. prizor.

Janko in Francek vstopita, Nande.

Janko: Kaj naju kličeš?

Nande: Pomagajta mi spraviti jaslice in božično drevesce!

Francek: Jaz se bojim. Je ukradeno drevo.

Nande: Francek! (Ga pogleda.) Dobro! (Razdira.)

13. prizor.

Janezek in Joško vstopita, prejšnji.

Janezek: Nande, stoji! Naš ata niso nič hudi in so rekli, da tako pošten fant, kot si ti, ne more krasti. Sicer pa naj imamo veselje.

Francek in Janko (se veselita).

Joško: Nande! In potem je pritekel Janezek k nam in to povedal. Oče so bili le hudi, ker te ni nihče spremil v gozd.

Nande: Sedaj pa pozabimo na vse minulo in se veselimo. (Nastavlja sveče.)

Janezek: Mihca so pa oče nabili.

Janko: To mu je prav!

Nande: Sedaj pa sedite okrog in jaz prižgem svečice. (Posedejo.)

14. prizor.

Prejšnji, Mihec vstopi.

Nande: Mihec, kar notri!

Mihec: Nande, odpustil smem tu ostati? (Se postavi za vrata.)

Joško: Kar pojdi! Veš, kako si mi prej zagnal kepo, da me še sedaj glava boli.

Mihec: Nande, saj smem?

Nande: Samo škodoželjen ne smeš več biti.

Mihec: Ne, ne bom več! Sedaj sem pa tako vesel. Nande, saj mi odpuščaš?

Nande: Je že dobro. (Prižiga svečice.)

Francek: Sedaj je pa že prižgano. Joj, kako je lepo!

Janezek: Same lučke. In toliko jih jel

Joško: Kako se vse blišči!

Janko: Sedaj pa pojdimo po domače, da pridejo gledat.

Mihec: Ostanimo še malo sami, sedaj, ko smo zopet prijatelji. (Si podajo roke.)

Nande: Veselimo se in radujmo, ker se je vse dobro izteklo. Veselimo se zopet sprave, ki nam jo je prineslo božično drevesce, in zapojmo!

Vsi (vstanejo, obstopijo božično drevesce in zapojejo):

Božično ti, pozdravljeno drevo!^{*}
Prinesel te je angel na zemljo,
da srca mlada zveseliš,
da srečo jim in mir deliš.

Krog tebe se radujemo
in sprave dan praznujemo;
pozdravljeno srčno
božično ti drevo.

Zastor pade.

Od srca do srca.

Dragi Janko!

Tvoje pismo sem točno prejel. Vesel sem, da si tako odkritosrčen. To je prvi predpogoj: odkritosrčnost napram sebi in napram tistemu, ki se mu zaupaš.

O viharjih mi pišeš, ki razsajajo v tebi. Ko ti to pišem, razsaja zunaj strašen vihar, ki lomi drevesa in vse, kar se uklone. Viharji pač pridejo, tako v naravi, tako v mladem fantu. To ni nič novega. To naj te ne straši, naj ti da le poguma, da kljubuješ, tu preizkušaš sebe. Prav drobno si mi zapisal, da so ti viharji zlasti hude izkušnje proti sv. čistosti. Ali je to slabo znamenje zate? Poslušaj! Primerjaj svojo dušo s trdnjavo, ki jo je ravnokar zavzel sovražnik. Ali meniš, da jo bo potem še obstreljeval, ko jo ima že enkrat v rokah? Ti gotovo ne misliš drugače. Tako je tudi s teboj, Janko! Ako bi bilo res, kakor pišeš, »da je že vse izgubljeno«, potem bi te satan ne nadlegoval več in bi te pustil lepo v miru. Zato ti lahko rečem, da je izkušnja dobro znamenje. Dokler sovražnik samo trka na vrata tvojega srca, še ni notri.

Težji ugovor je slednji, kakor sam pišeš: »jaz vidim in čutim sovražnika v notranjosti svoje duše.« — Počasi! Gotovo, v tvojih čustvih razsaja vihar in tvoja domišljija vidi marsikaj nelepega. Vendar čustva in domišljija še ne tvorita notranjosti tvoje duše. To je tvoja volja. Dokler se ti prostovoljno ne udaš, si ti še poveljnik svoje trdnjave in lepo plapolata zastava sv. čistosti. Je pa tudi čisto nemogoče, da li ne bi občutil izkušnje. V tej dobi, 13 letni dečko, kot si, ko se razvija tvoje telo, se te stvari naravno pojavljajo, in včasih z vso silo. Vendar čustvo še ni noben greh. Ti pa obrni v takih trenulkah svojo pozornost drugam in si misli: saj bo kmalu minilo; vihar se je pa pomaknil že daleč, da ga ne čutiš več.

^{*} Pesmico je uglasbil skladatelj dr. Fr. Kimovec. Kdor želi za uprizaritev tudi napev, naj sporoči to uredništvu.

V enaki meri tudi nečiste misli in predstave, ki se ti usiljujejo, same po sebi niso grešne. So zale nevarnost, izkušnjave, a greh še ne. Grešiš pa, če se prostovoljno pomudiš pri takih mislih in slikah, ko ti tvoja vest jasno očita, da to ni dovoljeno.

Vprašuješ: Kaj pa, če sem se dalje časa mudil s slabimi mislimi, ne da bi mi prišlo malo na um, da tega ne smem. Ali sem grešil? — Nikakor. Samo, da si takoj, ko si se zavedel, odklonil izkušnjavo in nespodobno misel.

Samo enega ne smeš storiti ob takih prilikah: igrati vlogo gledalca. To je najopasnejše, ker te slike premotijo, da se udaš in da sam sodeluješ. Tu je treba pokazati orlovsko odločnost in točnost. Boj je lahek spočetka, pozneje, ko so izkušnjave hujše, bo vedno težji. Naj se ponavljajo take misli, ti se bori proti njim, samo eden more biti zmagovalec — in to moraš biti ti. Zasluzenje se pridobi v boju, čednost se izbrusi v boju! In čim bolj si prizadevaš biti dober in pobožen Orlič, tem več boš imel boja z izkušnjavami, ker slabiči izkušnjav že ne upoštevajo več.

Se eno težavo berem v tvojem pisemcu: »Zdi se mi, da sem v spanju privolil v izkušnjavo.« Dragec, karkoli čutiš, misliš ali delaš v spanju, to ni greh, ker v spanju tvoja volja ni svobodna. Greh pa je samo svobodno dejanje proti Bogu, bodisi v mislih, besedah ali v dejanju. —

Več nimaš za danes. Naj tudi jaz končam. Najbolj sem bil vesel tvoje odkritosrčnosti, le želel bi, da tak ostaneš, da poveš, kar čutiš, le potem ti morem pomagati. Da bi tudi drugi Orlič si izbrali svoje spovednike ali pa druge duhovne voditelje, ki jim bodo pomagali bojevati se za Gospoda. Moli zase in za druge, da boste zmagali.

Per aspera ad astra! Pot je strma, cilj je lep.

Pa še kaj piši! Bog živi!

Duhovni voditelj.

Žane:

Orliča pretepača.

Šolarji so hiteli iz šole domov v velikih gručah. Kričali so tako, da ni bilo slišati grmečega Boga. Runarci in Studenci so hodili vedno skupaj. A ne kot prijatelji, ampak kot najhujši sovražniki. Vedno so se topli in prepirali. Ljudje so rekali: »Samo še rožičkov jim manjka, pa bi bili taki kot sami peklenščki.«

Tudi danes so drveli skupaj in se gledali kot pes in mačka, kadar dobita kaše. Pa vendar danes ni hotelo biti pretepa. Pa glej ga, šmental! Kramarjev Tonček iz Runarskega nastavi nogo Pikčevemu Jošku. Joško pade kot je dolg in širok in se potem še trikrat okoli obrne. Vsi so se smejali tej nezgodi. Joško pa je bil od jeze rdeč kot kuhan rak. Kaj ne bo! Jošku, ki je mislil, da je nepremagljiv, pa se taka sramota pripeti.

»Daj no mir! Kaj sem ti pa naredil? Jaz ti bom že pokazal, boš...!« in roko vzdigne, da bi udaril Tončka. A ta se mu zasmee in reče:

»Daj, daj, žival mala! Kar tiho bodi, ko si majhen, pa dosti poješ.«

»Ti si pa velik, kajne? Saj vidiš, da se ti še mleko okoli ust drži,« se mu odreže Joško.

»Si precej tiho! Če ne...!«

»O, tebi pa že ne! Boš še nekaj žgancev prej pojedel!«
 To je bilo pa Tončku že preveč. Njega, ki je najmočnejši, pa bi kdo tako zaničeval. Po stari navadi primaže Joško eno okoli ušes, da se je ta kar za glavo prijel, misleč, da je ni več na vratu. Potem pa zajoka in začne zmerjati Tončka:

»Tonsa, bonsa, bob sadi,
 če bolj pritiska, bolj...«

Ni imel časa končati, kajti Tonček skoči k njemu in ga hoče udariti. Le Joškove urne noge so Tončku preprečile hudo zaušnico. A Joško se je hotel še maščevati, ustavi se in znova začne zmerjati Tončka.

Sedaj se pa našemu Tončku ni ljubilo ubrati jo za Joškom, ampak je še on pokazal svoje pesniške zmožnosti:

»Joža, koža,
 žabo boža;
 žaba skoči
 pa Jožeta po ustih počí.«

Tako sta se Joško in Tonček zmerjala, dokler se nista ločila.

Pa pomislite, Orličí! Tonček in Joško, oba sta bila Orliča. Ali ni grdo, da sta se tako pretepavala?

Orliča sta bila, pa le nista bila. Kako to? Vidite, Orličí, Orliča sta bila zato, ker sta bila zapisana, Orliča pa zato nista bila, ker sta se pretepavala. Kdor je za Orliča samo zapisan, ta ni Orlič. Ta je le polovičar. Podoben je netopirju, po domače pirpogačici. Ta žival, ali ta ptič, je tudi polovičar. Saj ste že slišali: »pol-miš, pol-tič«. Polovičarjev pa v orlovskih vrstah ne maramo. Zato pa, Orličí, ne bodite »pirpogačice«, ki se podnevi skrivajo in le ponoči okoli letajo. Bodite pa orlí, ki se ne boje tudi podnevi med ljudi! —

Jubileji slovenskih mladinoľjubov.

Anton Martín Slomšek.

26. novembra 1925 je preteklo 125 let, ko se je narodil eden največjih Slovencev: A. Slomšek na Slomu pri Ponikvi. On je postal prvi lavantinski škof s sedežem v Mariboru l. 1846. Njegove zasluge za slovenski jezik in za slovensko šolo so neprecenljive. Ker ni bilo tedaj še slovenskih učnih knjig, jih je večino napisal Slomšek sam. Najznamenitejša je pač njegova zlata mladinska knjiga »Blashe ino Neshiza v nedelski sholi« iz l. 1842. Bil je soustanovitelj Mohorjeve družbe in pisatelj bogoljubnih knjig in povesti. — Najbolj je ljubil Slomšek mladino, ki jo je hotel ohraniti dobro, krščansko, zato je napisal mnogo naukov, zlasti za dobro vzgojo otrok. — Znamenite so Slomškove besede:

»Pustite Slovincem dve reči,
 ki sta nam dragi, kakor svelle oči:
 sv. katoliško vero in pa besedo materino!«

Dr. Janez Evangelist Krek.

Dr. Janez Evangelist Krek je bil rojen dne 27. novembra 1865 pri Sv. Gregoriju in praznujemo letos 60letnico njegovega rojstva. Umrli je 9. oktobra 1917 v Št. Janžu. — Krek je imel zlato srce zlasti za mladino in je on duševni ustanovitelj orlovske organizacije. Najrajši je bil med dijaki in delavskimi in kmetijskimi fanti in ko je prišel med nje, je vzkliknil: »Fantje, jaz sem mlad.« On je hotel, da ostane mladina idealna, požrtvovalna za bližnjega in delavna. Bil je največji slovenski narodnjak, ki nam je zapustil prelepo oporoko:

»Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite le eno: kako boste združeni vse svoje moči, vse svoje zmožnosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali naši jugoslovanski državi, za njen procvit, kulturo in blagostanje!«

Dr. Frančišek Lampe.

24. septembra 1925 smo obhajali 25letnico njegove smrti. Rojen je bil 23. februarja 1859 v Zadlogu pri Idriji. Gimnazijo je dokončal v Ljubljani kot gojenec Alojzijevišča in se je posvetil duhovskemu stanu. Bil je odličen filozof in slovenski pisatelj. Ustanovil je najpomembnejši leposlovni slovenski list »Dom in Svet« in spisal mnogo knjig, med njimi Zgodbe sv. pisma, ki jih je dokončal po njegovi smrti dr. J. Krek. Največjo ljubezen in skrb pa je posvetil svojemu sirotišču Marijanišču v Ljubljani, kjer je bil vodja od l. 1885. dalje do svoje smrti. Tu je vzgajal osirotelo mladež in pomagal neštetim, da so se izšolali in postali odlični slovenski možje. Njegovo geslo je bilo: Molitev in delo. »Delal bom in trpel. Sadovi dela in trpljenja so sladki. Z vztrajnostjo boš premagal vse ovire.« — Dne 15. novembra 1925 pa je praznoval sedanji ravnatelj Marijanišča ljubljanski prošt Andrej Kalan srebrni jubilej, odkar vodi zavod, ki ga je razširil z lepim dijaškim konviktom.

* * *

Postavljajmo jaslice!

Božič je tu. Brž na delo za jaslice. To je najlepše Orličevo opravilo za praznike. Jaslice so prelep spomin največje skrivnosti na betlehemske poljanah, zato so nam tako ljube. Kako hite množice k jaslicam v cerkve in nič manj se jih vesele po svojih domovih, ko v hišnem kotu brli lučica ob zrezljanem hlevčku z jaslicami. — Po drugih deželah vlada danes posebno zanimanje za jaslice, obstojajo posebna društva s tem namenom, ker se hoče s tem zanesti toplega krščanskega duha po naših družinah. — Na noge, Orličiči in Orličice! Zgradite letos jaslice kar najlepše. Kdor nam bo poslal sliko svojih jaslic, bo prejel lepo nagrado, in v prihodnjem letu bo neko društvo izdalo album s slikami najlepših slovenskih jaslic.

Betlehemljan.

* * *

Vsem ljubljanim prijateljem Orličem in Orličicam mnogo božičnega veselja

želi urednik Ante.

Kaj pa bi ti rad?

Ali ga vidite, kako se lepo zadovoljno smeje? Hm, ja, dober dečko je videti. Pa prav zares!

Njegov oče je bil razkolnik. Ali veste, kakšni so razkolniki? To so taki ljudje, ki imajo malo prave vere, malo pa napačne. Tam v Abesiniji v Afriki jih je še zelo veliko takih. Nekateri so se že spreobrnil, drugi se pa nočejo. Pa veste zakaj se nočejo? Zato, ker ne vedo za pravo vero. Kdo jim bo pa povedal? Orliča sploh ne berejo, še k maši ne hodijo, ker ni tam skoro nič katoliških misijonarjev. Če pa pride misijonar k njim, pa se spreobrnejo. No, vidite, oče tegale fantiča je že

imel tako srečo, da sta se sešla z misijonarjem, ki ga je potem poučil o pravi veri, tako da je sedaj tudi mali že katoličan.

Kaj ne, Orliča in Orličice, dobro bi bilo, ko bi se še drugi izpreobrnil. Toda to je težko. Mnogi so zelo trde glave in se nič ne nauče, kar jim misijonar pove, drugi so pa trdega srca in misijonarja še poslušati ne marajo. Pa tudi misijonar težko zmore toliko število. Kako naj kaj napravi, če je čisto sam med stotisoči teh krivovercev?

Zato pa vi Orliča in Orličice priskočite na pomoč. Misijonarji rabijo zlasti molitve, gorke in zaupne molitve, ki nebesa prodre in prinese blagoslov in omeči zakrknjena poganska srca, da rada poslušajo misijonarjevo besedo in si jo tudi zapomnijo. Pa tudi drugih darov je treba. Kaj naj misijonar stanuje pod češpljo? Ali naj kar tam kje v grmovju mašuje? Ali naj živi od zraka? Ali naj se oblači v kozlove kože? No, vidite, koliko tega je treba? Zato pa! Sedaj pa pozor! Dajte se doma in pri telovadbi posvetovati s svojimi voditelji, kaj bi ukrenili vi. Potem pa sporočite na veselo pošto.

Za bodrilo in razvedrilo.

Kako smo reševali »težke naloge«?

K 4. nalogi piše Meglič Anton iz Loma 79, p. Tržič: »Gašperček zato ni mogel razbiti šipe, ker je ni bilo tam.« Jok, tako lahke pa zopet niso »težke naloge«. Pravi rešilec pravi, da je dal Mihec Gašperčku tako majhen kamen, kakor je glava muhe, in zato ni mogel ubiti šipe.

Peto nalogo pa je Meglič rešil dobro: »Metka zato ni mogla vstati s stola, ker je takoj vstala tudi Metka.« Pravilno jo je rešil tudi Orlič Lavraž Janko iz Izlaka pri Zagorju.

Orlič! Za Božič pa zdrobite oba oreha v zadnji številki, da bodo police bolj orehove. Pa tudi Orličice se ne bojte umazati svojih lepih ročic z mastnimi orehi! — Imena rešilcev priobčimo.

Kratkočasnice.

Natančen Janezek.

»Zakaj pa čitaš danes tako pridno to knjigo?« vpraša mati sinčka. — Janezek: »Zato, ker danes dovršim deseto leto in v knjigi je zapisano: Za mladino od 8. do 10. leta.«

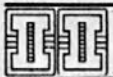
»Zakaj pa je Matija danes tako molčeč?« — »Zato, ker ga je gospod učitelj spravil v šoli v zadrego!«

Oče lenemu sinu dijaku: »Toliko moramo plačevati zate, ti pa se ne učiš in ničesar ne znaš!« — Sin očetu: »O, oče, koliko bi morali šele plačevati zame, ako bi pridno študiral in veliko znal.«

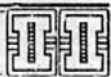
Navihanček.

Mali Jovica se ogleduje pred ogledalom. Mamica ga vpraša, kaj da dela.

»Mama, gledam, kako izgledam, kadar spim.«

Iz življenja za življenje.

1. Otroci se naučijo govoriti v kratkem času, molčati — marsikdo nikdar.

2. Kjer pravega reda ni, je mrak in mraz doma.

A. M. Slomšek.

3. Iz ledu se ogenj ne ukreše. Hočeš koga za orlovstvo uneti, moraš sam za orlovstvo goreti.

4. Dokler se žrtvuješ za drugega, si plemenit, ko začneš misliti samo nase, si neplemenit.

5. Alkohol razjeda in uničuje naše telo, sovraštvo zastruplja naše ljubeče srce, nespodobne misli omadežujejo našo dušo, store srce hudobno in ugonablajo naše telo.

Rajhenburg. — Dragi brat Nardžič! Gotovo ste mislili, da Orličič iz Rajhenburga še spimo. Pa smo se že zbudili in redno telovadimo vsako nedeljo. Pri telovadbi nam jako dopade. Orličičev nas je 18. Dne 30. avgusta smo prvič oblekli kroje ter smo se na ovenčanem vozu peljali na Videm na tabor. To je bilo lepo. Na potu proti domu nas je dobil dež. Veseli pa smo bili vseeno. — V nedeljo, 6. sept., pred orlovskim praznikom, smo prikoralili s praporom v cerkev. Po prvem sv. evangeliju so imeli g. kaplan lep, do srca segajoč govor, v katerem so pojasnili pomen praznika. Med sv. mašo smo prejeli sv. obhajilo. — Ob priliki petnajstletnice našega odseka (27. septembra) smo imeli akademijo. Pri tej smo nastopili tudi mi. Imeli smo skupino in proste vaje. Jaz sem deklamiral pesem »Naša ljubezen!« Vse je dobro izpadlo. Dali smo se tudi slikati. — Sedaj se vadimo že na bradlji in na krogih. Bog živil

M. A.

Loče pri Poljčanah. — Dragi br. Nardžič! Ker ni bilo od ločkih Orličič še nič slišati, sem sklenila jaz, da Vam sporočim. Ni nas tako veliko število, smo pa me bolj pridne, telovadimo prav marljivo, imamo sestanke vsak mesec in tudi »Orličič« nam zelo ugaja. Zdaj pa Vas in vse Orličiče lepo pozdravljam v imenu naših Orličič. Bog živi! Anica Knafelc.

V nabiralnik.

Br. Mirko, Roma, Via Merulana. — Žal, da sem prejel tvoje pismo prekasno. Samo za en dan je šlo. Pa bom priobčil ob novem letu 1926. Ne zabi iti v katakombe, zlasti Kalistove! Tam boš vsrkaval pravega Kristusovega duha, delati in boriti se zanj. Običiči tudi cerkev oo. pasijonistov, najstrožjega reda v katoliški Cerkvi, in pa pri jezuitih ne pozabi sv. Alojzija in sv. Janeza Berhmansa. — Morebiti boš toli radoveden, da boš zlezal v jabolko nad kupolo sv. Petra, pa mi sporoči kako se ti je tam godilo in če si videl morda ob lepem vremenu tudi Ljubljano. Bog živil

Sentpavelske Orličiče. Vašo sliko imam še vedno na pisalniku, za sedaj mi ni dovoljeno, da bi jo smeli videti tudi drugi. Zakaj? Povem samo vam, zaradi tistih Orličičev in Orličič, ki še niso plačali naročnine za l. 1924/25. in za l. 1925/26. Upam, da me razumete in da si ostanemo prijatelji!

Ivan Ročnik, Podhom-Bočna. — Tvoje zanimanje za »Orličič« moram nad vse pohvaliti. Le še kaj!

Josip Sikyta. — Slika je zelo neumetniška. Dvomim, da bi ugajala še komu drugemu, kakor »umetniku« samemu. »Začeti moramo, to je vsa skrivnost«, je rekel dr. Krek. Preko tega si že, sedaj pa naprej! Bog živil

Škofja Loka. — Velika si, in vem, da si vzgojila mnogo, tudi velikih pesnikov, a kdo je tvoj najmlajši Benjaminček, tega pa ne morem uganiti. Vse bi še bilo, samo pesem to ni. »Orličič« bo sicer tudi priobčeval pesmice začetnikov, a samo take, ki bodo pogodu Orličičem.

B. A. — Pošiljaš mi šopek svojih pesniških prvencev. Veseli me, da se bo okrog »Orličiča« začela zbirati četica mladih pesnikov. Nadaljuj in še pošlji! Prebiraj včasih Langerholčeva navodila v »Orličiču«. Ako si med izvoljenci pesniške Muze, bo, sicer pa se raje posveti šolski muzi!

Orličičem v Rajhenburgu. — Prejel sem več dopisov od vas in sem jih bil iskreno vesel. Priobčil sem najdaljšega. Mislim, da bo prav! — Dajte, pošljite tudi drugi Orličiči, kako napredujete. Vse priobčim. Pošiljajte tudi slike naraščaja! — Za novo leto 1926. mi sporočite vsi o življenju pri naraščaju, da bo »Orličič« poln Orličičevih dopisov. Orličičice ne smejo biti zadnje! Bog živil

Urednik Ante.

»Orličič« izhaja vsak mesec. — List izdaja uprava »Mladosti« (dr. Stanko Žitko). — Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina (VI. letnik) za odseke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom, 8 Din na leto, za vse druge naročnike 12 Din. — Urednik: Fran Zabret. — Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čec.